

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

RECORT

¡Cóm olvidarlo! Demá, 22 de Setembre, es el sisé aniversari de la mort del nostre may prou anyorat amich D. Ignocent López Bernagosi, fundador de LA CAMPANA DE GRACIA.

Modelo de ciutadans dignes y de polítichs conseqüents, sa memoria viu avuy y viurá sempre entre nosaltres que escoltarem sos consells, que seguirem sas inspiracions y que reberem l'encàrrech sagrat de sostenir y estimar aquesta publicació, sa obra predilecta y per la qual tant y tant treballá en los millors anys de sa vida.

Si al depositar avuy sobre sa tomba aquest piadós recort plorém la seva eterna ausencia, sentim en cambi la satisfacció de creure qu'hem complert la comanda que va fer nos. ¡No menos mereixia el laboriós fill del poble, el valent soldat del progrés, que visqué lluytant per la llibertat y morí pensant en el triunfo de la democracia!

DE DIJOS A DIJOS

ANÉM de sorpresa en sorpresa.

El general Weyler, que tan diversas aptituds ha revelat en sa llarga carrera polítich-militar, acaba de mostrarne un'altra que potser las supera á totes: la de cantant.

¿Veritat que no s'ho hagneran imaginat may que l'marqués de Tenerife despuntés també per aquesta banda?

Pues, sí, senyors: don Valeriá, ab assombro del públich de las outacas y aplauso de la galería, acaba de cantar... la *palinodia*.

El seu famós decret sobre 'l'reemplás del exércit li ha facilitat l'ocasió.

—Necessito 80 mil homes—va dir el general al fixar la xifra de la próxima quinta.—80 mil homes; ni un menos.

En vá algú s'atreví á ferli present que 'l'número era excessiu; que la seva resolució era arbitraria; que 'l país no podria suportar aquesta sangría á las venas dels pobres y á la butxaca dels més acomodats...

—Es inútil—repetia 'l ministre de la Guerra.—ho he contat ab la més escrupulosa detenció y necessari aquests 80 mil minyons com el pá que menjo. Y en quant á lo de 'l'arbitrarietat, dech declarar que 'l decret está perfectament ajustat á la llei.

Don Valeriá es home enérgich y no s'esperava d'ell que cedís. ¿No havia afirmat que aquests 80 mil

La qüestió d' África

LAS POTENCIAS EXTRANJERAS.—¡Apa, Espanya, no t' acoquinis: embesteix sense por.
NOSALTRES.—Sí, embesteix, y ja veurás com tots aquests fulanos, quan el riu estigui ben revolt, se posan á pescar.

homes li eran indispensables? Pues se li haurfan de donar, encare que 'l món s' enfonzés.

Pero á lo millor, olorant sens dupte la pitada que se li venia á sobre, y que á jutjar per las noticias que de tot arreu arribavan havia de ser monumental, en Weyler s' adelanta fins á la bateria, fa una carinyosa senya al públich y ¡do, re, mi, fa, sol!, se posa á cantar.

—Dispenseume, no hi ha res de lo dit: esperém que las Corts se reunixin, y ellas senyalarán el contingent que aquest any ha d' ingressar en las filas.

Si aixó no es una *palinodia* hermosa, que vingui en Romero Robledo, peritíssim en la materia, y ho digui.

De tots modos, fent justicia á las facultats vocals del ministre de la Guerra, hem d' aplaudir la seva determinació.

Gobernar no es ser tossut y aferrarse al costí lo que costi y pesi á qui pesi. Governar es transigir y arronsarse á temps.

Qu' es lo que acaba de fer el dúctil marqués de Tenerife.

Valent galimatías está armantse ab el ditxós conflicte hispano marroquí!

Tot just comensém, y ja tenim tots un cap com uns tres quartans.

Un día s' assegura que 'l govern ha enviat l' *últimatum* al sultán concedintli un plasso curtíssim per respondre ns.

L'endemá s' afirma que la cosa está en vías d' arreglo, que 'ls joves cautius viuen sans y bons y que las autoritats africanas han enviat al lloch ahont resideixen, emissaris encarregats de recullirlos.

A las vintiquatre horas ens venen ab l' embaixada de que 'l bunyol no té compostura, porque las kábilas que van apresarlos están en plena rebelió y per anyadidura els seqüestrats son morts temps há.

Ara últimament torna á dirse que sí que son vius els dos joves, pero com si no fossin, porque ell, el

noy, s' ha fet moro y ella está en estat interessant. Veyám si al cap-de-vall encare 'ls marroquis vindrán á portarnos el compte, alegant que quan van apoderarse dels cautius espanyols eran dos y ara ns en tornan tres!...

Desde 'l primer día varem dirho y no som nosaltres sols en pensar d' aquesta manera: la qüestió africana es una nova edició d' aquell joch, lo que 's veu y 'l que no 's veu.

Lo que 's veu, es lo que 'ls diaris contan y lo que 'l govern ens explica; lo que no 's veu, la santa ignocencia ab que, moguts per algú que 's queda á la sombra, ens fiquém en un ball del qual forosament n' hem de sortir ab las mans al cap y 'l esquena plena de verdanchs.

¡Vaja! Ja tenim als pobres francesos fora de cuidado. El czar, l' adorat czar de todas las Russias els ha fet per fi la tan anunciada visita.

¡Que n' han passat d' angúnias aquests últims días, sobre tot desde que va dirse que 'l atentat de Buffalo havia fet cambiar de pensament al emperador Nicolau!

Que si vindrá, que si no vindrá, que si en Loubet té carta seva en que torna á dir que sí; que si en Delcassé ha rebut un telegrama en que li diuen que no....

Respira, Fransa, respira: el czar es home de paraula y per atentat mes ó menos no desisteix d' anar á passar uns quants días en companyia d' uns republicans que se l' estiman mes que á las ninas dels seus ulls.

Dimecres arribá Nicolau II á Dunkerque á bordo del *Standard*, rebent al poch rato la visita de 'n Loubet, que havia anat á esperarlo embarcat en el *Cassini*.

Y ara tot son festas, banquetes, iluminacions, revistas...

Com, dat l' entusiasme que per ell senten els francesos, no es fávil que avuy hi haji allí cap Floquet que llensi davant del czar Nicolau el crit que aquell llansá l' any 1867 davant del czar Alexandro, encare que una mica de lluny el donarém nosaltres.

—¡Visca la Polonia!
Sí, simpátich rus; Polonia, aquesta pobra nació que vosté, íntim amich dels republicans francesos, oprimeix y tiranisa.

CATALANISTAS Y BOLETS

E catalanistas n' hi ha de moltes menas. Son com els bolets; que n' hi ha de comestibles y de venenosos.

Els bolets comestibles— sempre que no 's passin ó 'l cuch no se 'n apoderi— poden entrar en un sens fi de combinacions culinarias: lo

mateix son bons á la llaua que á la graella, bullits qu' en such: es qüestió de gustos. Fins poden conservarse en sal y n' hi ha per molt temps, si s' evita que 's floreixin. Ara un cop florits, no hi ha més remey que llensarlos, com una cosa antiquada, rancia y romática. De catalanistas aixís n' hi ha molts. Son bolets cullits en temps del Comte de Urgell, cinch sigles enrera... y, naturalment, no hi ha medi de uti-

Dissapte 28 de Setembre — NÚMERO EXTRAORDINARI

LA CAMPANA DE GRACIA

consagrat á la commemoració de la gloriosa Revolució de Setembre de 1868

8 planas — TEXT Y DIBUIXOS D' ACTUALITAT PALPITANT — 10 céntims

22 de Setembre de 1901

SISÉ ANIVERSARI

DE LA MORT DE

Ignocent López Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICA AQUEST RECORT

à la memoria de son inolvidable fundador

lisarlos en los nostres temps de progrés en totes las esferas de la vida y de la inteligencia.

Si s' formessin Museos de bolets arqueològics, en un de aquests Museos estarian en el seu lloch.

Pero, en fi, han sigut bons... y com que ningú se 'ls menja, no fan mal a ningú.

De condició molt distinta son els bolets venenosos.

Surten al bosc barrejats ab els altres, acostuman a tenir la mateixa forma que 'ls altres, de manera que per l' aspecte enganyarien a qualsevol.

Per evitar un envenenament, precisa examinarlos ab alguna detenció, avants de pensar en menjar-se'ls.

Si n' trenquéu un bossinet, la part carnosa que de bell principi apareix blanca ó somrosada com la dels rovellons, tot desseguida veureu que al contacte del ayre se 'us va tornant de un color blaviscós que degenera en vert, un vert molt semblant al verdet alarmant que s' forma en els utensilis de aram bruts y mal estanyats.

En aquest cas lienseulos depressa y renteuos las mans.

Menos encare poden resistir la proba de l' all, empleada per las cuyneras que saben la seva obligació.

Llavors es quan el bolet posa de manifest tot el seu verí. No li valen dissimulos: la proba de l' all es infalible.

Tal es lo que ha succehit ab els mata-parents de La Veu de Catalunya, vulgo La Perdú, en los últims successos que acaban de desenvolarse á Barcelona.

Quan una colla de noys entusiastas, buscant las tenebras de la nit, com si tractessin de realisar un acte de gran perill fruyt de una conspiració tenebrosa, se n' anaren en petits grupos al Saló de Sant Joan, y allí reunits tractaren de adornar ab algunas coronas l' estátua de 'n Rafel de Casanova; quan adonantse de aquella reunió de gent, un guarda passeigs tocá 'l pito de auxilli, lo qual bastá perque la immensa majoria dels manifestants, camas ajudeme, s' dispersessin en totes direccions; quan presentantse dos municipals de caball y un parell de polissons n' agafaren dugas dotzenas que no tingueren temps d' escapullirse, perque, sense dupte, al sentir el pito se 'ls havian segat las camas; quan portats al govern civil y transportats de allí al chalet del carrer de Amalia, junt ab mitja dotzena més que al tenir coeixement del fet se presentaren á averiguar qué havia sigut dels seus companys; en aquesta especie de sainete al qual, com de costum, s' empenyá en donar caràcter serio y odiós el representant del goberner de Madrid, es quan se doná á conèixer desseguida la nota antipática y repulsiva dels mata-parents de La Veu de Catalunya.

Com un bolet venenos, quan n' hi trencan un bossinet, La Veu se torná verda de indignació.

Menos mal que s' hagués limitat á esbravarla contra las autoritats del goberner que ab la seva etzeglada, convertint en una especie d' héroes á aquellas dugas dotzenas y mitja de joves poruchs, prestava tan bon servey á la causa del catalanisme.

Pero, no, senyors: els mata-parents no distingeixen.

Y la mateixa ira ó encare més enverinada que contra 'l goberner, deplegaren contra 'ls partits avantsats, que han vingut á convertirse en la pesadilla dels perdigots, aspirants á monopolisar la vida política y social de Catalunya y principalment la de Barcelona.

Els conceptes estampats en La Perdú y adoptats literalment pels diputats regionalistas senyors Doménech, Russinyol y Torres en son telegrama al goberner, impetrant la llibertat dels detinguts, son una patent de indignitat, digna tan sols del que s' dedica per afició ó per mala inclinació natural del esperit, á exercir la tasca odiosa del espía.

Y á pesar de tot, ells, com tothom, ha de saber que no es certa l' afirmació qu' estamparen de que 'ls partits avantsats sigan enemichs de la patria, de la propietat, ni de la familia.

Com no es cert tampoch que cap de aquests partits, enemichs més franchs y resolta del régime actual que no ho será may el regionalisme, pugan celebrar impunement certs actes de oposició, tota vegada que las manifestacions públicas que intentan solen ser disoltas á garrotadas y cops de sabre; y si alguns dels qu' en ellas prenen part cauhen en mans dels esbirros del goberner, no van á la presó per vin-

tiquatre horas, sino que 'ls hi fan covar días y més días, alguns cops fins que s' hi pudreixen, ni 'ls hi portan perque s' hi xalin y ho ostentin com un triomfo, fentlos objecte de una continua manifestació de visitants, que de acort ab els detinguts atornin la mateixa presó ab himnes y viscas, sino per ferlos sufrir injustament totes las privacions y molestias propias de aquella classe d' establiments...

Tot aixó ho saben lo mateix La Perdú, que 'ls tres varons de la fama, autors del indecent telegrama acusador, sense solta ni volta, de agrupacions honradas; á las quals, en sos odis reaccionaris, voldrian que 'l goberner exterminés sense misericordia, perque, després de tot, ellas y sols ellas constituïxen á Catalunya el dich més fort contra 'ls seus desbordaments y 'ls seus somnis de mangoneig y predomini.

Ells, que no poden sufrir que se 'ls inquieti lo més mínim, veurien ab gust una nova edició dels tortments inquisitorials de Montjuich, aplicats als republicans que venim perseguint els ideals de llibertat democrática y de justa reforma social en bé del poble treballador.

Bé se n' han comesas de injusticias en contra dels nostres amichs, y ells encare están dejuns de protestarne. Ni una sola vegada s' han posat al costat del perseguit, en tant el perseguit no haja sigut de la seva colla.

Y quan aquest cas s' ha presentat—ara ho acabem de veure—com donas histéricas y mal intencionadas, han cridat:

—A nosaltres se 'ns agafa... y als enemichs de la propietat, de la familia y de la patria, ningú 'ls diu res.

[Infames!

Anéu, anéu á alsar de cascos á la que vosaltres heu donat en titular *gent de bé*, com si 'ls que tenen la sort de no pensar com vosaltres siguessin gent dolenta.

Pitjor per la vostra *gent de bé* si en la seva inexperiencia filla, del apartament de la vida política en que ha viscut fins ara, y al qual déu la patria sas principals desventuras, vos pren per bolets bons, sent com son bolets venenosos de la pitjor especie.

Mil voltas pitjor per ella si n' menja, sense pendre la precaució de sotmetrels á la proba de l' all.

La vostra *gent de bé* está fatalment condemnada á morir de mal-de-ventre.

P. K.

LA FIESTA DE LA LIBERTAD

A LOS LIBERALES:

Dentro de pocos días hará treinta y tres años que España afirmó con un arranque de virilidad y selló con la sangre generosa de sus hijos, su amor á la libertad, al progreso y á la civilización moderna.

La gloriosa revolución de Septiembre de 1868, bien que castada en su desarrollo y traicionada después por sus principales factores, ha sido y será siempre para los liberales sinceros, jornada inolvidable; frontera que separa el pasado tenebroso del porvenir iluminado por los ideales universales de igualdad y fraternidad; punto de partida para los que evolucionando al compás de los tiempos y de la ciencia, creen en el progreso indefinido y marchan resueltos á conquistar la emancipación de la raza humana, ya por el camino de las luchas políticas, ya por el de las económicas y sociales, caminos paralelos hoy y coincidentes mañana, donde nos encontraremos al fin todos los hombres de buena voluntad.

Las circunstancias que atraviesa la nación española, desgraciada por luchas interiores, envilecida y explotada por gobernantes ineptos, aniquilada bajo el peso de enormes infortunios, amenazada de mayores desgracias, reducidos sus pueblos á la miseria y á la pasividad de las razas oprimidas y cobardes, esquilada por una rala política que falsifica y prostituye las leyes, entregada al sacro de instituciones religiosas que resucitan los tiempos ominosos de la tiranía teocrática y de la sopa conventual, exigen hasta por instinto de conservación, cuando no fuese por amor á los ideales de progreso y de libertad, actos solemnes, serenos, viriles, en los cuales se reafirme de manera pública y terminante, que no ha muerto la España liberal y que frente á la raza de los españoles sometidos á la coyunda de la teocracia imperante y de la reacción que pretende subyugar el espíritu moderno, se alza vigorosa y potente la raza de los españoles rebeldes á toda tiranía, amantes de la libertad, heredera de aquellos hombres que la hicieron triunfar á costa de su vida y la consagraron con su sangre.

Apelamos al espíritu liberal de Catalunya, para realizar un acto digno de esta tierra. España va á conmemorar el aniversario de la Revolución de Septiembre, con actos públicos que revelen el vigor de la opinión liberal, en todos sus matices. Catalunya no puede, no debe mirar con indiferencia este hermoso jubileo de la libertad.

Nos dirigimos á todas las entidades, políticas y no políticas, que quieren vivir en una nación liberal, progresiva y emancipada del mundo viejo, de la reacción teocrática, de todas las tiranías que han de sucumbir en la sucesión de los tiempos. Sin prejuicios de ninguna clase, sin exclusivismos de ninguna especie, llamamos á todas las puertas y pedimos el concurso de todos los verdaderos liberales.

Queremos celebrar el último domingo de Septiembre, en Barcelona, la fiesta de la libertad, realizando un acto importante y grandioso.

Se propone esta Comisión organizar un solemne festival, seguido de una manifestación pública que revele el vigor y el entusiasmo de la opinión en Catalunya, ampliamente liberal y progresiva.

Desear que á este festival magnífico concurren delegaciones personales de todos los organismos republicanos y obreros constituidos en la región y trata de que el mitin que ha de celebrarse no sea un acto de partido, sino pública demostración de tolerancia y fraternidad liberal donde cada orador exponga libremente sus opiniones.

Recomendamos la conveniencia de traer al festival las enseñanzas que use cada agrupación.

Y rogamos á todas las entidades de Catalunya—periódicos, logias masónicas, Centros y Comités políticos, escuelas laicas, sociedades obreras, etc., etc.—conformes con este pensamiento, que si por la premura del tiempo ó la dificultad de las comunicaciones, no recibiesen nominal y directamente esta invitación, se tengan, sin embargo, por invitadas, al conocerla por la prensa, de la cual interesamos la reproducción.

Las adhesiones podrán dirigirse á cualquiera de los abajo firmantes.

Oportunamente se publicarán las adhesiones que se vayan recibiendo y los detalles del festival.

Salud y libertad.

Barcelona 15 Septiembre 1901.

Alejandro Lerroux.—Eusebio Corominas.—«El Diluvio».—Sampere y Miquel.—«La Publicidad».—Eusebio Jover.—Por «El Progreso» Isart Bula.—«La Campana de Gracia».—Emilio Junoy.—«La Esquilla de la Torratxa».—Centro de Fusión Republicana.—Lorenzo Ardíd.—J. Pla y Mas.—Por el Centro de Unión Republicana, J. Daydi.—Por «El Productor» L. Bonafulla.—Junta municipal de Fusión Republicana, J. Perales.—Comisión reorganizadora del partido progresista.—Por la Juventud Escolar Republicana, Leyret, Palma.

ONTRA las esperansas que donavan els metjes, va morir en Mac Kinley, president dels Estats Units.

La bala que tenia allotjada en el ventrell no va poder pahirla, y haventse determinat la infecció de la ferida, al últim succumbí no sense que oferís la seva agravació las mes estranyas alternativas.

D' ellas s' aprofitaren els bolsistas. L' agonía d' en Mac Kinley, el gran protector y fomentador de la plutocracia yankee s' anava cotisant al alsa y á la baixa, segons las esperansas que concebían els que realisavan las desenfrenadas operaciones.

Quan fou qüestió de despullar á la vensuda Espanya, en Mac Kinley no tingué entranyas. Tampoch n' han tingudas á l' hora de la seva mort els plutocratas que s' han aprofitat de la bala del anarquista Czolgoz per acabar de arrodonir la seva fortuna.

Aixís es el mon: un femer de indignitats en plena fermentació.

Tots els periódics inglesos, fins els mes patriotes, proclaman á una 'l fracás de lord Kitchener, autor del bando *tremebundoo* que posava fora de la llei á tots els boers ab las armas á las mans que no s' haguessin rendit avants del día 15 del corrent Setembre.

Els boers, lluny de rendirse, van respondre ab un altre bando amenant ab passar per las armas, á tot soldat británich que caygués á las sevas mans, pagant á lord Kitchener ab la mateixa moneda, y davant d' aquesta justa amenassa ha vingut l' aronament dels inglesos.

Lo millor que podrian fer fora plegar el ram, renunciant á collir mes rahims, que com els de la fábula de la guineu per ells sempre serán verts.

Párrafo de un sermó vomitat á Segorbe per un frare franciscá:

«Ha arribat l' hora de que 'ls frares ens venguém ó empenyém els hábits al objecte de provehirnos de fusells y trabuchos pera fer la senyal de la creu en el front dels liberals.»

Avuy fos y demá festa.

A veure si aixís els liberals despertarian del seu ensopiment, y farian de un cop la gran escombrada d' escarbats.

Hem estat á punt de intentar una segona edició de la gloriosa guerra de Melilla.

Una kábila va apoderarse de dos súbdits espanyols, y com fins ara totes las reclamacions diplomáticas per cobrarlos han resultat inútils, ja en Sagasta s' havia ficat entre las cellas y 'l tupé la idea de declarar la guerra al moro.

Pero avants de decidirse, y per lo que pogués succehir, va demanar permís á las grans potencias, y aquestas li van donar.

Perque lo que volen ellas: trobar un ximple qualsevol que s' avingui á treure'ls la castanya del foc, que quan aquesta siga freda, ja se la menjarán.

Afortunadament els espanyols no están per brochs, y ningú enterament, ni 'ls grans rotatius de Madrid, cassadors acérrims de *perros chicos*, s' ha pres la pena de inflar la qüestió, posant á n' en Sagasta en situació de aprofitarse pels seus tráfechs polítichs, de aquest nou conflicte que tan car podria costarnos.

Dels escarmentats surten els advertits.

Lo mes trist es que ningú s' atreixi á agafar á n' en Sagasta pel tupé, trayentlo de la poltrona.

Perque mentres ell s' hi assegui, Espanya estará en perill.

Una pregunta.

¿Qué se sab de la comissió oficial que va anar á Río Muni, á comensar els traballs pera la colonisació d' aquell tros de terra, avuy espanyola?

—Se sab que s' passeja, se sab que se la busca per l' ombra, se sab que cobra, se sab que...

¡Basta! Ja se sab prou.

Cobrar, divertirse, passejarse... ¡Pobra gent!

Polsém per un moment la lira melancólica.

Empassantse, com sembla que s' empassan, uns tragos tan amarchs,

els traballs de la comissió aludida

¡ay! ¡que n' serán de llarchs!

El cambi dels franchs va pujant qu' es un gust. L' altre día s' feyan á 43, continuant la tendencia á la elevació.

Mentres Espanya no fassi lo que deu, cada día aniran alsants las barreras que 'ns separan del resto del mon civilisat.

L' elevació dels cambis representa la carestía dels aliments, y la miseria del obrer.

¡Y la nació cada día mes amodorrada, y 'ls seus governants cada día mes barruts!

Lo de sempre.

Son detinguts á Cádiz tres terrribles anarquistas de mirada fosca y malas intencions, y després d' una informació minuciosa resultan ser tres pobres diables, mes carregats de miseria que d' idees subversivas.

Per lo que s' veu, en aquest país ja no queda ni 'l dret de passar gana.

El dilema es divertit.

¿Van vostés ben mudats y gastan á trotxe y motxe?

Perfectament: quedan reconeguts com á personas decentas, sigui la que sigui la procedencia dels diners que gastan.

¿Van tronats y no tenen un céntim?

¡Anarquistas!

Per favor, senyors de la policia: ¿no podrian vostés treure's una mica del pa que tenen al ull?

Un cert número de federals representants de diversos districtes de Catalunya, han publicat un mensatge de adhesió al famós Manifest del Consell regional federalista de Catalunya, proclamant l' aliansa dels federals ab els regionalistas y catalanistas.

Molt valen algunas de las firmas que figuran al peu de aquest mensatge; pero val mes la tradició constant de una agrupació política que havia erigit la República y la democracia com principis sustanciales del seu credo, y la afinitat ab els partits republicans, com á norma de conducta.

No es pas ab tassas de caldo de *Perdú* com podrá restablirse el partit federal de la grave crisis qu' está atravesant.

Dissapte, número extraordinari de LA CAMPANA corresponent al mes de Setembre.

Recordant tan sols que 'l 29 d' aquest mes es l' aniversari de la gloriosa revolució que volcá 'l trono de donya Isabel II, pot comprendres l' interés que 'l número encloúra.

Refrescar la memoria d' aquell fet extraordinari es sempre agradable, pero en els moments presents fins es un deber polítich.

¡Se sembla tant la situació actual á la que l' any 68 atravesavam!

PALAFRUGELL, 17 de setembre

El día 14 va efectuar-se l' enterro del conseqüent republicà federal D. Joan Avellí y Jofra, fundador y expresident del «Centro Obrero.»

Innumerables y grans simpatías havia conquistat ab sa intaxtable honradés, son tracte franch y senzill y sobre tot pel gran amor als pobres.

Assistiren á la cerimonia mes de 300 personas, abundanti els corelligionaris y companys de traballs, quins li dedicaren dugas preciosas coronas.

D. E. P.

CAPELLADES, 11 de setembre

L' home negre sempre ha de ficarse on tota mena de asuntos, produhint malestar moral en molts families per culpa de unas quantas donas que no poden fer cap acció sense consentiment del seu director *espiritual y material*. Veus aquí com á resultat práctic de lo que deixem dit, l' altre día á un honrat treballador la seva dona li tancá la porta del carré neganse á obrir perque havia anat á veure 'l ball, retirant algo mes tardet de lo que acostuma; repetintse sovint las disencions á casa seva desde que varem tení la fatal desgracia de arroplegá aquest *merlot negre*. Tot vé de que aquest subjecte es enemich dels de la crosta de baix. Llástima que aquest marit no tingui prou energia pera tallarli las alas... ó alguna altra cosa.

DISPUTAS DE VEHINAT

—Per tú vinch, moro imprudent.

—¿Qué passa, noble espanyol?

—Que vaig á moure 'n vol si 'm contestas malament.

¿Hont son las dugas criaturas que temps há vas afanarme?

—¡Ah! ¿Per xó dús al coll 'l arma y alborotas y 'l sulfuras?

La serenitat recobra y no 't ho prenguis així,

que de criaturas aquí per desgracia n' hi ha de sobra.

—Bueno, ¿hont son els cautius?

—¡Oh!

Hem remogut las bardissas de las tribus fronterissas,

cau per cau y fló per fló,

hem treballat día y nit

ensumant per tota part,

y ré: á pesar dels pensars,

els dos baylets no han sortit.

—¿De modo que 'ls has perdut,

heretje sense decoro?

—Jo, no senyó...

—¡Infelís moro!

Amanceixte. ¡Ja has rebut!

—Pero, espanyol ¿qué t' agafa?

¿Que 't creus que me 'ls hi quedat?

Tal volta se 'ls ha menjat un lleó ó una girafa.

—¡Romansos! O 't donas ayre per tornarme'ls tot seguit,

ó vaig á armarte un bullit

que 't agradará gayre.

—¿Sf?

—De bonas á primeras,

perque vejin lo qu' ets raro,

comensaré per contarho

á las nacions extranjeras;

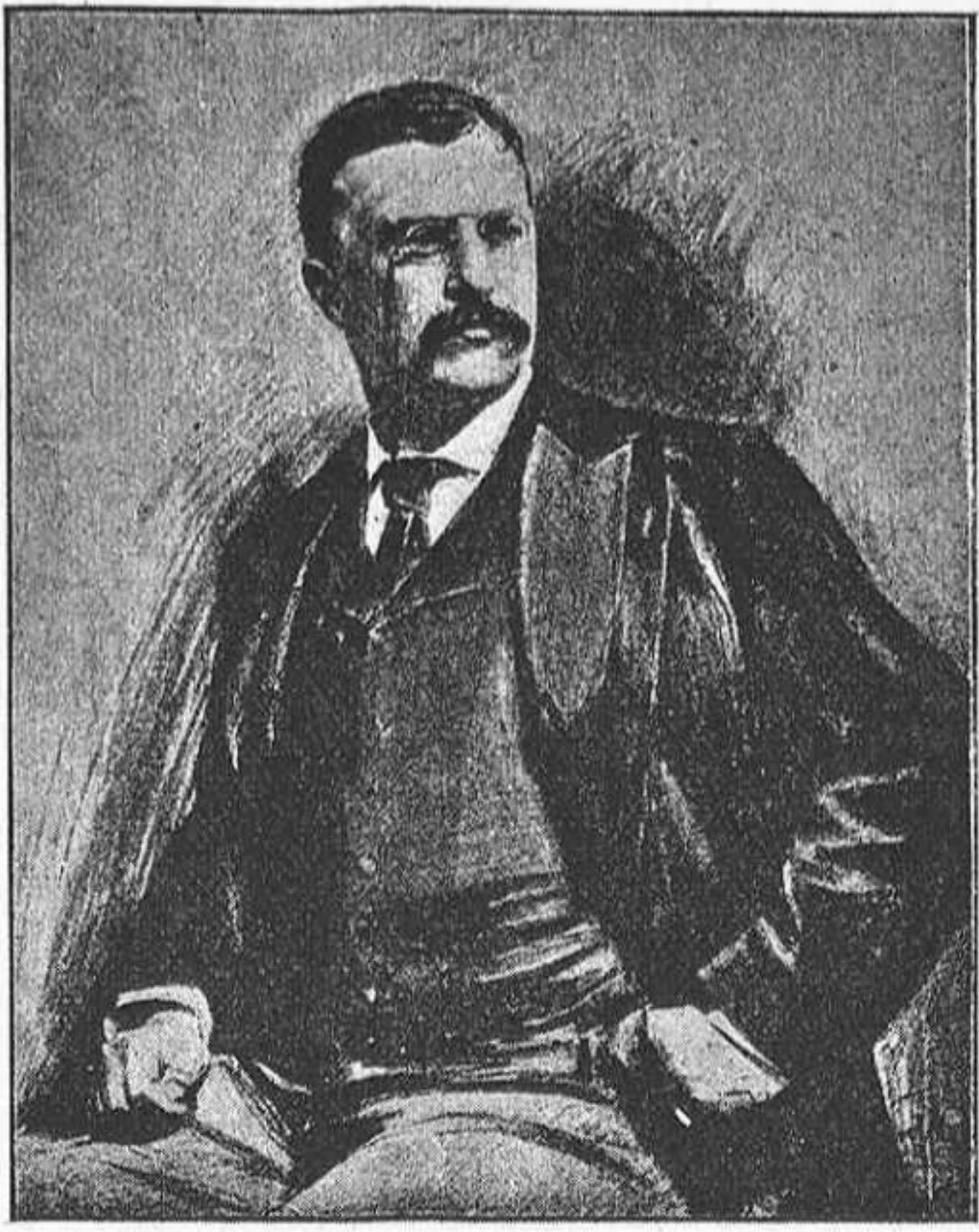
á Fransa, á Italia, á Turquia,

á Russia, al Austria, al Japó...

—Potser sería milló

que ho contessis á ta tfa.

EL SUCCESSOR DE 'N MAC-KINLEY

TEODORO ROOSEVELT
Nou president dels Estats Units.

—¡Ah! ¿Te 'n rius?... ¿Y no t' aterra la meua indignació?

—¡Bah!
—¿Qué farás tú si demá venim aquí en só de guerra?
—¿Qué?... Pendré las ceixuplinas, us baixaré 'ls pantalóns, y ¡xéeh xéeh!...

—¿Als meus lleóns?

—¿Lleóns? ¡Fuig! Digas gallinas. Desenganyat, ja ha passat l' época en que feyas l' home: ara ets un valent de broma, un pinxo vell y baldat.

—Es que si t' vull moure guerra, tot Europa m' acompanya.
—Ja ho sé: com el patró Aranya, t' embarca... y 's queda en terra. Tú proba de dá un mal pas, enreda la teva tropa y véis rellante d' Europa... ¡Veurás quins negocis fas!

—Veurás com a mitj camí te 'n estras els cabells!

—Sembla que 'm donas consells.
—Que tú no 'ls sabrás seguir.
—Jo tinc el dret d' alsá 'l gallo en territori africá.

—Massa que ho sé, ¡vols callá! Si no, que ho digui en Margallo.
—Per lluytá y véncet a tú, me sobran punys, descarat.

—¡Bah! Ja veig que has olvidat las tundas del Gurugi.
—Vas per ferirme l' honrilla, y encare guardo una planta dels llorens del any xeixanta.

—¿No 'n guardas dels de Melilla?
—Acabem, moro. ¿Declaras hont son els cautius?

—No ho sé.
—Búscals.
—Ja ho hi fet.

—Molt bé; avist ons veurém las caras. Vull que aprenguis de fer cas dels colors de ma bandera.
—¡Ay, quin jaco se t' espera!
—¡Ay, que 'm sembla que rebrás!

—¿De las tevas mans?... ¡Mussoll!
—T' han albardat, y ho deploro.
—Encománat á Deu, moro.
—Aláh te 'l torni, espanyol.

C. GUMÁ

Un Ajuntament amich de las classes obreras, que constituixen la immensa majoria de la població barcelonina, pera correspondre á la confiança dels seus electors y atendre dignament á las sevas necessitats, procuraría tapan els mils forats pels quals s' escapan els fondos municipals, y dirigiria la seva atenció principalment á abaratar la vida, á fomentar la instrucció y á sanejar una ciutat cada día mes gran y mes mortífera.

Vegis, donchs, fins á quin punt aquest problema, de las eleccions municipals interessa á las sufertas classes treballadoras.

Las principals ciutats de las nacions democráticas, las de Fransa especialment, París, Marsella, Lille, Lyon, tenen las sevas corporacions municipals, degudas principalment al vot decisiu de las masses obreras. ¿Perqué no ha de succehir lo mateix á Barcelona, ahont els obrers, tenen dintre del cens electoral una immensa majoria.

Cert que aquí, la llei vigent, inspirada en un rezel odiós en pugna ab l' esperit democrátich, no dona com hauria de donar la qualitat d' elegible á tot elector.

Tots los ciutadans poden aspirar á ser diputats á Cortes; en cambi pera ser regidors necessitan reunir ciertas condiciones especiales, que inhabilitan al obrer, tota vegada que una d' ellas es la de pagar certa quota de contribució directa.

Pero, en tant se procura la necessaria reforma, pera conseguir com es de justicia, que tot ciutadà á la vegada qu' elector siga elegible, cal enviar al Ajuntament un personal honrat y ben imbuhit de las verdaderas necessitats del poble treballador.

Y cal també que aquest personal abundi en los mateixos ideals democrátichs y republicans que 'l poble treballador sustenta.

Se diu que 'ls Ajuntaments no haurían de ser polítichs, y aixó en principi es cert. Pero en la práctica es inaplicable, desde 'l moment que la llei els fá polítichs, y la experiencia demostra l' afany ab que todas las agrupaciones políticas procuran conquistarlos, y algunas vegadas, per no dir casi sempre, apeant fins als medis mes reprobables, com ho han vingut fent els caciquismes imperants, á partir de la restauració borbónica.

Es una vergonya que per espay de mes de un quart de sigle haja imperat á Barcelona el predominio de aqueixas camarillas codiciosas y derrotadoras, que prenent per etiqueta el color polítich dels partits monárquichs y baix l' amparo dels cacichs han tirat en orris els sagrats interessos de la ciutat.

Mes afortunadament avuy l' esperit públich va despertantse, y si 'l poble s' hi empenya 's complirà la seva omnimoda voluntat, convertintse la corporació municipal, á mes de fidel y honrada administradora del interessos públichs, en un baluart inexpugnable de las ideas democráticas y progressivas propias dels temps moderns.

Aixis es com ha de respondre la massa popular, á las mesquinas ambicions dels antipátichs regionalistas, que adjudicant una ridicula patent de *homes de bé* als infelissos que 's prestan á secundarlos, no saben amagar del tot sas reconegudas tendencias reaccionarias.

Aixis es com ha de respondre també á tants grupos y grupets que no tenen altre propósit que mantenir la divisió y la falta de inteligencia en el camp republicá: als pochos federales, que per un capritxo semblant als desitjos de dona prenyada, desertan practicamente el camp de la República, per anarse á aliar ab els catalanistas y regionalistas; y á molts dels unitaris que s' empenyan en fer ranxo apart, sense altra idea que tenir plat sempre que toquin á repartir el ranxo.

Al poble li incumbeix convertirse en astre de atracció única.

Y qui no estigui ab el poble, estaré contra 'l poble.

PEP BULLANGA.

AB EL POBLE

Las próximas elecciones municipales ofrecen un interés extraordinario, sobre tot á Barcelona.

El tenen baix dos aspectes: el polítich y l' económic.

Baix l' aspecte económic, salta á la vista que es avuy Barcelona una de las ciutats del mon hont la vida es mes cara, y en relació ab aqueixa carestia, ahont els jornals son mes baixos; tant es aixis que l' alimentació de las classes treballadoras, ha acabat per convertirse en un problema poch menos que insoluble.

De resoldre aquest problema se 'n encarregan l' anemia devoradora de la salut y de la robustés, la malaltia, y en un últim terme la mort.

No pot negarse que aquesta situació desconsoladora, que afecta á la immensa majoria dels habitants de Barcelona, es filla principalment del estat general del país y de la impericia manifesta de uns goberns, qu' en lloch de aplicarli un régimen oportú de reconstituyents, s' afanyan sols en obrirli novats sangrias, multiplicant els tributs, fins agotarli tots els recursos y deixarlo sense foras pera referse.

Pero no hi ha dupte que també hi influheix de una manera molt directa la derrotadora gestió dels interessos municipals.

L' Ajuntament de Barcelona, dintre de la seva esfera, podria aliviar molts dels mals que afligeixen als barcelonins, y la veritat es, que de un quant temps ensá no fá mes que agravarlos. Tenim dos cranchs que devoran á competencia, quan ab un d' ells n' hi ha prou y massa pera morir de mala mort.

Ab tot y alcansar el pressupost de la ciutat una cantitat considerable, sol fondres al passar per las mans dels seus administradors, com un bolado dintre de un vas d' aygua. Tots els exercicis finalisan ab un déficit considerable, que constantment vá cubrintse ab novas emissions de láminas del dente. Cada nova emissió representa un nou augment en el serveys de cupons y amortisacions, y tot lo que 's vá gastant per atencions del deute, tant mes se vá deduhint de altras atencions mes útils y á cada nou exercici més desatesas.

LA BROMA DEL CONCORDAT

Don Práxedes al seu secretari:
—¿Cóm diu?
—Que tots els diaris parlan del mateix: el Concordat, el Concordat.

—¿Tots?
—Ab una unanimitat espantosa. Sembla que ho hagin ensajat á coro. Veji 'ls titols dels articles que publican avuy: «¿Qué hi ha del Concordat?» «Sobre 'l Concordat.» «L' arrego del Concordat.» «¿Quán se reforma 'l Concordat?» Y aixis successivament.

—Pues no 'ns queda més remey que fer alguna cosa. Preparis á escriure.

Dictant:
—«El govern, qu' en l' assumpto del Concordat no deixa de recullir las peticions de la opinió pública, está preparant fa dias...»

Un ordenansa, entrant ab una carteta d' allá:
—Urgent.

Don Práxedes, llegint:
—«Cuydado ab el Concordat. No tocarlo per res.» Girantse al secretari:

—Borri tot lo escrit y déixiho per mí, que la cosa es més delicada de lo que sembla. Ja se 'n pot anar. El president parlant sol:

—El país, que sí: allá, que no. ¿Cóm se resolt aquest problema? No hi ha més que un camí: pendre la cosa en broma y anarhi donant allargos...

Vuyt dias després.
—Don Práxedes, els diaris tornan á sortir ab la xeringa del Concordat.

—¿Qué diuhen?
—Que 'l govern sembla haverse olvidat del assumpto, á pesar de las formals promesas que havia fet d' arreglarlo ab tota la premura possible.

—¿Qué tanta cosa! Tenen rahó. Escrigui.

—¿A qui?
—Al nostre embaixador á la cort romana. (Dictant:) «Senyor D. Alejandro Pidal: La nació s' impacienta y exigeix la immediata reforma del Concordat. Posis d' acort ab l' Iglesia y solventi desseguida aquesta qüestió.»

—Ja está.
—Bueno: ara surt, tira aquesta carta al correu y passa per las redaccions dels periódichs á explicar lo que acabém de fer.—
El secretari se 'n ha anat. En Sagasta, escribint:
«Amich Pidal: Per aquest mateix correu rebré un' altra carta en la que li parlo del Concordat. No 'n fassi 'l menor cas, y continúhi com de costum fent la gara-gara al papa.»
—D' aquesta manera entretinch al poble y quedo bé ab allá.

Al cap de quinze dias. Despaig de la Presidencia:
—Don Práxedes, aixó torna á remenarse.

—¿Qu' es aixó?
—Lo del Concordat. Com la premsa sab que vam escriure aquella carta á n' en Pidal y ara veu que don Alejandro no contesta...

—¿Qué depressa van aquests diaris!
—Fa dugas senmanas, president, y ab aquest temps se va y vé de Roma á peu. Jo no sé qué respondre 'ls als periódichs quan algún d' ells m' interroga sobre l' estat del assumpto.

—Diguils que potser en Pidal no escriu porque... als estanchs de Roma no hi ha sellos.

—Se 'n riuán.
—O porque no té temps.

—Encare se 'n riuán més.
—Donchs diguils lo que vulgui.

—La veritat es que 'l silenci de don Alejandro es inexplicable.

—Pel públich, potser sí: per mí, es lo més natural del món. En Pidal, callant, se limita á obehir las mevas ordres.

—¡Ah!
—Sí, senyor: á més de la carta pública en la que li manava que fes alguna cosa, vaig enviarn'hi un' altra en la que li deya que no fes res.

—¡Oh!
—S' ha de saber de nadar, amich meu, s' ha de saber de nadar!...

Una senmana més tart. La mateixa decoració y 'ls mateixos personatjes.

—¿Encare parla del Concordat la premsa?

—Molt poch, senyor President. En els diaris d' avuy no més hi he vist un parell de *sueltos*.

—¿Ahont son?

—Miri. (Llegint.) «Sembla que 'l senyor Pidal no corra gayre bé de salut y no pot, per lo tant, dedicarse ab massa activitat als assumptos de la embaixada. De todas maneras, el govern está molt satisfet dels seus serveys.»

—¿Y l' altre?

—«A pesar dels bons desitjos del embaixador d' Espanya á la cort pontificia, las negociacions referents al arrego del Concordat no podrán comensarse lo més aviat fins per any nou, per trobarse actualment fora de Roma alguns dels dignataris de l' Iglesia que deuen intervenir en la qüestió.»

—Molt bé: aixó es aixó. D' aquí á Cap d' any, ¡qué poden passarne de cosas!...

—Y si no passa res y 'l país torna á recordarse de la reforma del Concordat?

—¡No s' amohini! Una excusa ó altra trobarém pera continuar la broma.

FANTÁSTICH

L' govern ha posat en planta una nova classe de contribució aplicable als culillers de rahims que 'n fan vi.

De aquest nou regalo que vé á completar l' obra funesta de la filoxera, y á aumentar la penuria produhida per la depreciació dels vins, no 'n vá parlar en Villanueva, en la seva visita al Centre agrícola de Vilafranca.

Ara pot venir el día que vulga á subsanar aquest descuyt, efectuant un nou viatge á Manresa y á Terrassa.

Y tingui la seguretá qu' en aquestas duas poblacions recullirá 'ls xiulets que li van quedar á deure á Vilafranca.

Perque, vaja, es una gran satisfacció, aixó de plantar vinyas y dedicarse á la elaboració de vins. No 's paga sino per las terras que 's cultivan. Pel vi que 's cull.

Pel vi que s' introduheix en els mercats. Pel vi que s' expén en las tabernas.

Y res mes per ara.

Pagantse pel vi que 's cull, pel vi que 's ven y pel vi que 's béu ¡cóm no se 'ls hi ha acudit encare posar una contribució especial pel vi que s' orina?

A Soria s' está veyant aquestas dias una causa criminal molt pintoresca.

Intervingué el rector del poble en una disputa de vehins, y haventse trabat de paraulas ab un tal Aleix Iniguez, vá perdre l' oremus, fins al punt de anarse'n á la rectoria, agafar una escopeta, anar á la casa del Aleix y clavarli un tiro, en el moment en que aquest obria la porta. Afortunadament, el pols li tremolava, y no vá tocarlo.

L' Aleix furios, agafa una destreal y las emprenden darrera l' ensotanat que 's refugia de nou á la casa rectoral.

Un cop allí, carrega de nou l' arma, y l' entrega á un seu nebot, noy de pochos anys, dihentli:

—Si no matas á n' aquell home, jo 't mato á tú.

Algunas horas després, aquell xaval, sorprenia al Aleix qu' estava desprevingut, treballant á l' era, y disparantli un tiro per l' espatlla 'l deixá que no van serhi á temps ni 'ls sacraments.

Inútil dir que en el judici, l' ensotanat procura desentendre's del fet, fet recaure tota la culpa del homicidi sobre 'l seu nebot.

Perque aixis com sol dirse que dels pecats dels pares els fills no ván geperuts, dels pecats dels pares capellans n' han de anar geperuts els seus nebots, que mica mes, mica menor vé á ser lo mateix.

Se sab positivament qu' entre 'ls moros de la tribu d' Arzila, qu' es la que va seqüestrar als dos joves espanyols que tan soroll están movent, hi ha alguns extranjeros que 'ls engrescan y entabanen, inflantlos de cascots y consellantlos la resistencia á las ordres del Sultán, á las d' Espanya, á las de tothom.

¿Qué 'ls sembla?
Crech qu' es hora de dir, com en las novelas de aventuras misteriosas:
«¿De quién era aquella mano?»

En un meeting catalanista celebrat á Tárrega hi vá pendre part l' ex cabecilla Vergós. La correspondencia de ahont preñch la noticia no diu si 'l tal fulano, portava boina ó barretina.

Lo que si menciona, es un párrafo del seu discurs, que diu aixis á la lletra:

«Catalunya es un roure molt frondós, molt fort, que dona molt fruyt, y 'ls massells castellans se 'ls volen menjar. Es necessari treure 'ls fora, porque 'ns els volém menjar nosaltres.»

Dada aquesta afició als aglans, es del cas afirmar que si 'ls pochos singlans tinguessin paraula, parlarian com vá parlar l' ex-cabecilla Vergós en el meeting catalanista de Tárrega.

En López Dominguez, el Duch de Tetuan y en Romero Robledo s' han reunit pera constituir un partit nou tant bon punt comensi 'l nou reynat.

A pesar de ser de una procedencia tan distinta, asseguran estar de perfecte acort per obrar tots tres á l' hora.

No hi ha dupte que obrarán, si á la mateixa hora prenen tots tres una mateixa dossis d' aygua de Rubinat.

Llegeixo:
«Pels alrededores del estret de Gibraltar s' hi venhen d' uns quants dias á aquesta part una munió de barcos de guerra inglesos, qu' espanta.»

Aixó va complicantse per moments.

«Inglesos que s' entretenen pel lloch hont ens fan més nosa? ¡Malorum! Aquests inglesos volen cobrar alguna cosa.»

Aquest día, un amich meu tenia singlot, y no trobava manera de ferse'l passar.

Un seu company vá dirli:
—Si vols que t' passi, fes una cosa: figura't qu' ets el Czar de Russia y qu' estás fent un viatge á Fransa.

S' ho va figurar: vá tornarse tot groch, y vá posarse á tremolar com la fulla al arbre, y fora singlot.

Llegeixo:
«Los ingenieros han hecho entrega de la galería de tiro construida en el castillo de la Mota de San Sebastián, que será inaugurada mañana.»

«Asistió á la entrega el Rey con su profesor.»

«Los jefes de la guarnición han tenido, con este motivo, el honor de ser fotografiados por el Rey.»

Ja tenia rahó en Bartrina, quan deya: «¡El honor!... ¡Oh el honor!...»

Ja ha comensat l' entrada de frares y monjas procedents de Fransa.

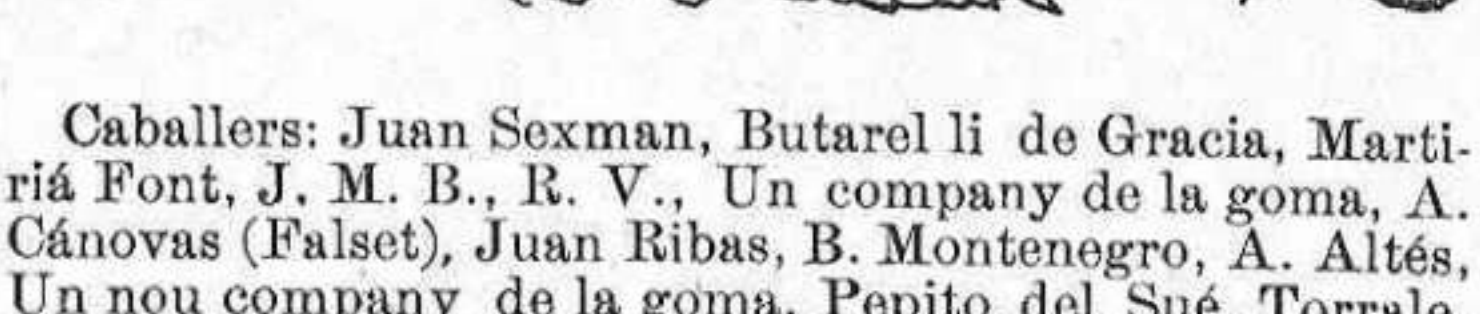
A petits grupos van atravesant la frontera per no cridar massa l' atenció; pero la inundació ha comensat y ja no cessa.

Sempre m' ho havia figurat.

Quan á Fransa fan dissapte, tota la porqueria á la casa del vehí; tota la bruticia á Espanya.

La comissió espanyola que vá anar á Africa á pendre possessió dels territoris del Muni, s' ha establert á un poble de barracas que porta l' nom de Bata.

Ara si que podem dir:—Espanya en bata; pero sense camisa.

Caballers: Juan Sexman, Butarel li de Gracia, Martiriá Font, J. M. B., R. V., Un company de la goma, A. Cánovas (Faiset), Juan Ribas, B. Montenegro, A. Altés, Un nou company de la goma, Pepito del Sué, Torrale, Eduardito, Un 'Tra-goní, Baldufeta de 5 céntims, Un saltataulells y Lerrouista: Santa Impotencia.

Caballers: Tap de suro vilafranquí, Una societat anónima, J. Gorina Roca, Felip Barata, Aygua freda, y Sisket de Païla: Sant Exit.

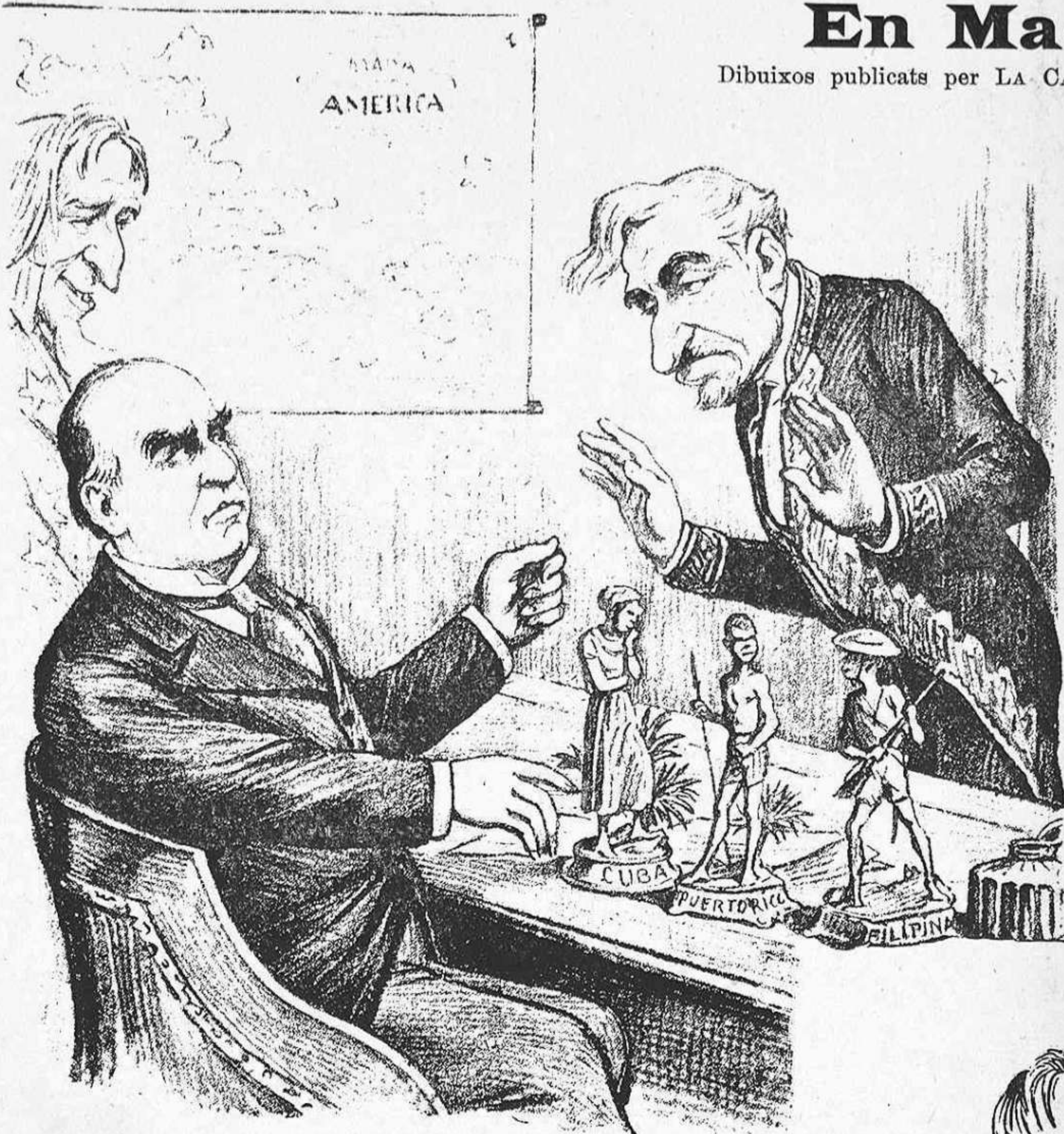
Caballers: J. Brú Ferrer, Bianchi, B. Ramentol, Aben Mirat, F. C. B., Gonnella poétich, y B. M.: Rebut y tantas gracias.—N. G. G.: Aixó es una miseria.—J. Carol: ¡Quina llautana!—J. G.: Magriscolis.—F. Berenguer R.: La versificació no está mal pero la pensada no vá en lloch. La xarada no es conforme.—A. Llordén: Gracias, pero no podem parlarne d' aquestas cosas.—Domingo Aragónés: «Hura ab h' ¡uix!»—N. C. F.: Aprofitables.—R. S. M. F.: Podrá ser *histórich*, tot lo que vulgui; pero es dolent.—Plassa de Catalunya: Es bona pero falta urbanisarla.—F. S.: Potser una.—Pau Beneyt: Garrafaladas y defectes en gran.—Rampells: Alguna cosa aprofitarém.—B. Castells y Sala: No pot anar.—A. B. (Benisanet): Té poca trascendencia. Aixó es cosa corrent en aquesta familia d' escarabats.—J. T.: Segóns qué no 's pot tocar y segóns qué s' ha tocat moltas vegadas.—F. de A. P.: No es de la nostra incumbencia.—A. R. Ll.: Encare que sembli que nó, aixó son qüestions molt personals y no alcansan gayre interés.—A. Carsi: Els cantars bilingües no s' han fet per vosté; estarán molt millor els que 'ns enviará l' Ego Sum.—Jaume Font: Els dibuixos no 'ns han satisfet lo suficiente.—Fidel Delfí: Hem rebut els seus *quebrats* que son molt, molt, descuidats.—P. del C.: El xiste final del sonet es vell y dolent; ademés alló de *banquetes* es una llibertat casi anárquica, y assonancias; y vaja, no pensi pas en arreglarlo.—A. Ribas Ll: El pensament s' ha desarrollat cent mil vegadas y la forma no té rés de particular.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

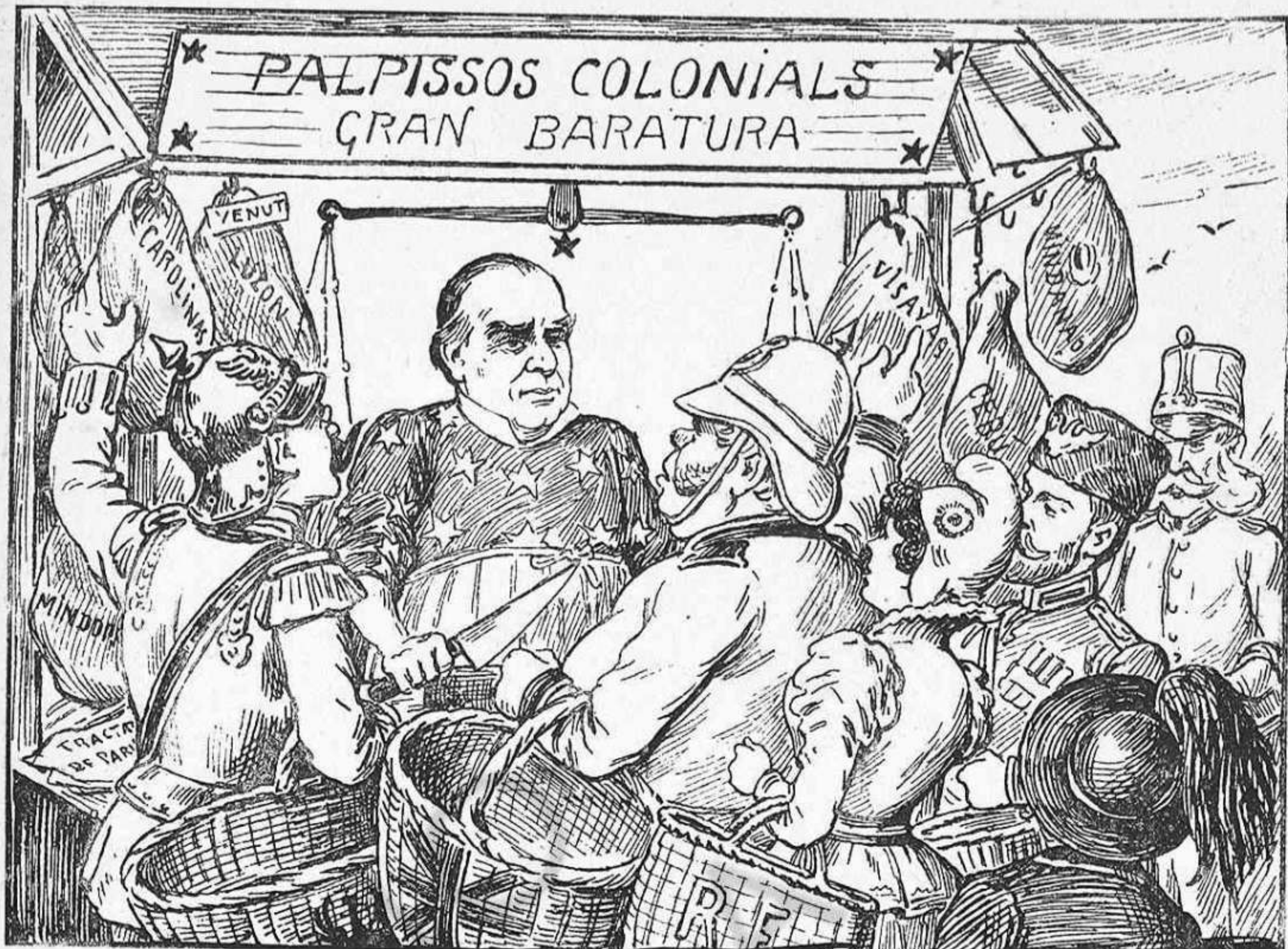
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

En Mac-Kinley y la caricatura

Dibuixos publicats per LA CAMPANA DE GRACIA en diferents èpocas, referents al difunt president dels Estats Units.

TANCANT TRACTES.—Mac-Kinley: Bueno; 'm quedo tot aixó... y després vull uns quants quartos.
D. Práxedes: Senyor meu, haurá de dispensar, pero 'ls quartos... els hem acabat fá días.

CARNICERIA MODELO.—Alsa, goluts, aneu venint... ¡Carn fresca de primera!... ¡Pagant n' hi ha per tothom!

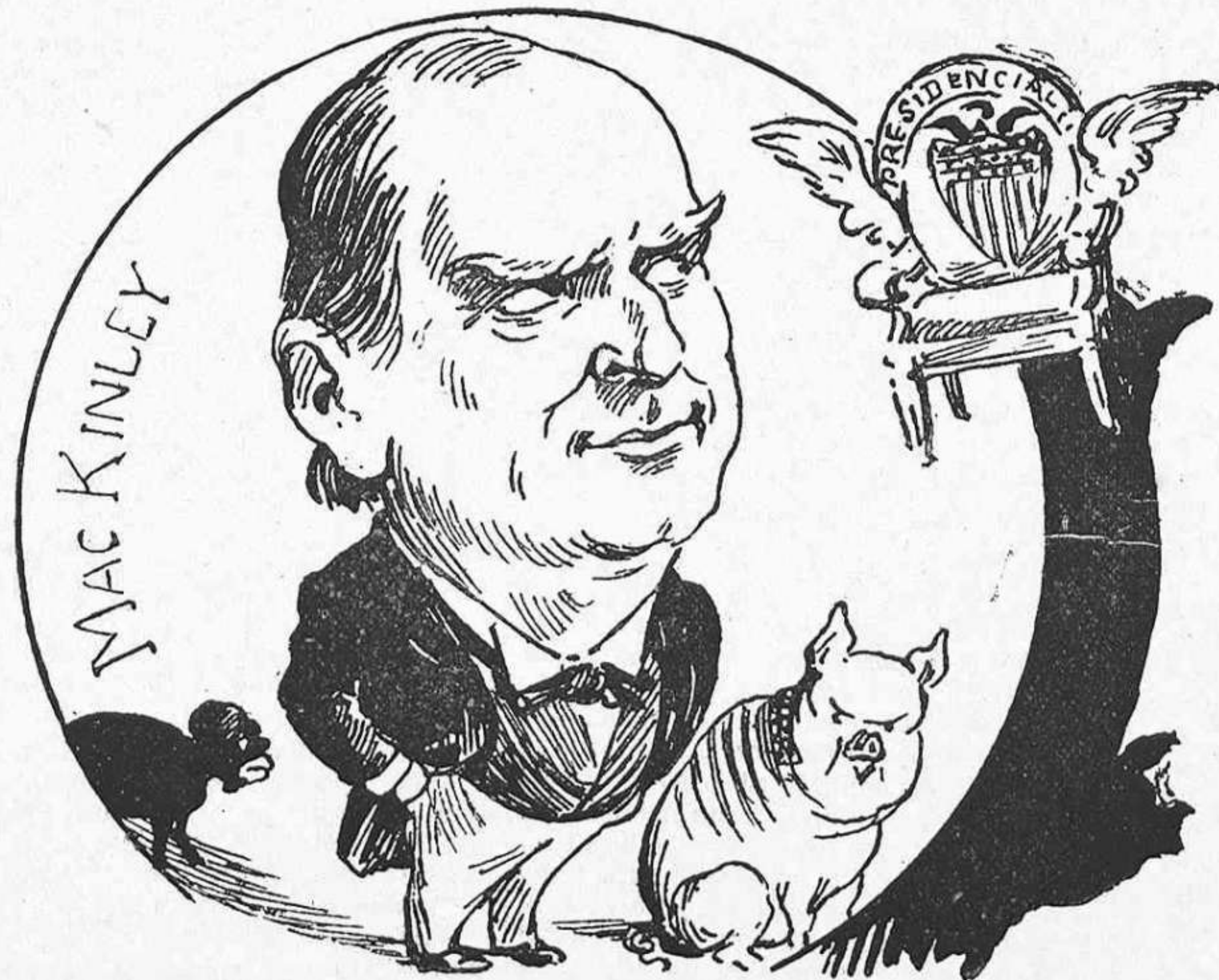
EL CARNAVAL YANKEE.—Las bromas y 'ls esbronchs en aquella terra duran tot l' any.

BARBERIA NORT-AMERICANA.—De primer, l' ensabonada; després vindrá l' afeytada.

[AL CARRETÓ!—Si no mudém de camí y parém els peus del tío, ¿qué s' hi jugan que aquest tío al final acaba així?

EL FUTUR PRESIDENT.—Aquest també 'ls protegirá, per carinyo á Espanya. (Als insurrectes cubans.)